

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are **compulsory**.
 2. All questions carry **equal** marks.

- Q.1** Attempt **any two** of the following:
- a. Define 'Agriculture' and state the History of agriculture.
 - b. Explain the role of agriculture in Indian economy.
 - c. Suggest measures to increase the agricultural productivity in India.
- Q.2** Attempt **any two** of the following:
- a. State the different characteristics of land in India.
 - b. Define the term soil testing and explain the need of soil testing.
 - c. Explain the consequences of soil erosion.
- Q.3** Attempt **any two** of the following:
- a. Explain the importance of organic fertilizers in crop productivity.
 - b. Explain the importance of agricultural inputs in agricultural development.
 - c. State the different traditional equipment utilized for agricultural cultivation.
- Q.4** Attempt **any two** of the following:
- a. Define the term farm Business management. Explain the principles of farm Business management.
 - b. Explain the different factors of agriculture production.
 - c. State the nature of farm Business management.
- Q.5** Write short note on **any two** of the following:
- a. Concept of agriculture productivity
 - b. Causes of soil erosion
 - c. Bacterial manure
 - d. Objectives of farm Business management

(मराठी रुपांतर)

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ. शेतीची व्याख्या सांगून शेतीचा इतिहास थोडक्यात सांगा.
ब. भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.
क. भारतीय शेतीची उत्पादकता वाढविण्यासाठी उपाययोजना सुचवा.
- प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ. भारतातील जमिनीची विविध वैशिष्ट्ये सांगा.
ब. माती परीक्षणाचा अर्थ सांगून त्याची आवश्यकता स्पष्ट करा.
क. जमिनीच्या धुपेचे दुष्परिणाम स्पष्ट करा.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ. सेंद्रिय खतांचे पिक उत्पादकतेच्या दृष्टीने महत्व स्पष्ट करा.
ब. कृषी आदानांचे शेती विकासातील महत्व स्पष्ट करा.
क. शेतीच्या मशागतीसाठी वापरली जाणारी विविध पारंपारिक अवजारे सांगा.
- प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ. कृषी व्यवसाय व्यवस्थापनाचा अर्थ सांगून त्याची तत्वे स्पष्ट करा.
ब. शेती उत्पादनाचे विविध घटक स्पष्ट करा.
क. शेती व्यवसाय व्यवस्थापनाचे स्वरूप सांगा.
- प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.
अ. कृषी उत्पादकतेची संकल्पना
ब. जमिनीच्या धुपेची कारणे
क. जीवाणू खते
ड. शेती व्यवसाय व्यवस्थापनाचे उद्देश्य
